



Ștefan Petică (5 octombrie 1877, Bucești, Galați – 17 octombrie 1904, Bucești, Galați). Poet, prozator și publicist. Urmează studiile primare în satul natal, pe cele gimnaziale la Tecuci, iar liceul la Brăila, luându-și bacalaureatul la București, în 1898. Începe studii universitare de filosofie și matematici, pe care le părăsește însă, consacându-se activității publicistice și poeziei.

În 1894 scrie primele articole în revista „Munca”, iar doi ani mai târziu debutează literar în „Lumea nouă”, publicație la care devine colaborator. Se apropie de mișcarea simbolistă de la cenaclul „Literatorul” al lui Al. Macedonski, iar în 1899 devine secretar de redacție la revista „Literatorul”. Este foarte activ în jurnalistică, publică poezii, nuvele, evocări, amintiri, studii pe teme diferite, colaborând și la „România jună”, „Universul literar”, „Capitala”, „Literatura și arta română”, „România ilustrată”, „Depeșa” ș.a.

În 1902, publică volumul de versuri *Fecioara în alb*, iar în 1909 apare postum *Cântecul toamnei. Serenade demonice*.

G. Călinescu îl numește „primul simbolist declarat și veritabil”, Vladimir Streinu îl consideră „poetul cel mai de seamă al grupării” simboliste, „căruia nimeni dintre conmilioni nu-i poate fi opus”, iar Matei Călinescu observă că „pentru Petică, simbolismul nu se reduce la o experiență pur muzicală, ci are și echivalențe plastice”, aceasta ajutându-l „să surprindă nu numai înrudirea între simbolism și impresionismul pictural, dar și una dintre premisele estetice ale imagismului”.

Ștefan  
PETICĂ

*Poezii*

*Ediție îngrijită de Lucia ȚURCANU*

POLISALM

Editura Polisalm  
Bd. Petru Zadnipru, nr. 15/2, of. 23, MD2044, mun. Chișinău  
Email: polirom.md@gmail.com  
Tipar: Bons Offices

Aprobat de Comisia de selecție pentru editarea cărții naționale și editat  
cu contribuția Ministerului Culturii al Republicii Moldova.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții  
Petică, Ștefan.

Poezii / Ștefan Petică. – [Chișinău] : Polisalm, [2025] (Bons Offices). – 122, [4] p.  
Cu contribuția Ministerului Culturii al Republicii Moldova.

ISBN 978-9975-3684-5-2.

821.135.1-1

P 55

FECIOARA ÎN ALB.  
CÂND VIOARELE TĂCURĂ.  
MOARTEA VISURILOR

(1902)



## Argument

Am scris aceste poeme într-o vreme de zbuciumare tăcută și de deznădejde tragică. Era vremea când se sfărâmau idealurile cu pornirea furioasă cu care trebuie să se fi dărâmat odinioară idolii de pe altarele lor de marmoră albă. Conștiința obștească pălea; omul privea încruntat și trist. Când conștiința supremă se stinge, se face noapte în suflete. Și soarele sta gata să apună. Razele sale din urmă întindeau pe cerul odată limpede o mantie de purpură și aur. Mulțimea privea înfiorată, căci apropierea întunericului este totdeauna înfiorătoare. Pe buzele sale vinete rugile triste erau șoptite cu teamă, ca într-o biserică veche. Eu n-am fost decât un glas din mulțime.

*Autorul*

## I

La Sinaia-n mănăstire  
De sub arcul cărunțit  
Luminos de fericire  
Zboară cântul potolit;

Către bolta azurie  
Se înalță aruncând  
Blondul vâl de poezie  
Peste straniul meu gând.

Pun făcliele de ceară  
Fața negrului altar

Într-o vie, caldă pară  
Ca-ntr-un nimb de aur clar.

Și pe frunțile plecate  
În pioase rugi fierbinți  
Cade trista voluptate  
Din adâncii ochi de sfinți.

La Sinaia-n mănăstire  
Ochii triști și chinuiți  
Peste file de psaltire  
Se apleacă liniștiți.

Peste toți s-abate clipa  
Albelor înfiorări;  
Ruga-și tremură aripa  
Blândelor înduioșări.

Stinsă-i flacăra de vise  
Din trecutul greu și-amar:  
Crini cu florile deschise  
Plâng la umbră de altar.

Și din bolta înstelată  
A bisericei, încet  
Cade pacea fermecată  
Peste tragicul poet.

La Sinaia-n mănăstire  
Sub căruntul arc oval



În de aur poleire  
Apăru profilul pal.

Pală-n rochia ei albă  
Sta fecioara ca un crin:  
Întrupare fină, dalbă  
Dintr-un vis de herubin.

De sub greaua boltă parc-a  
Tresărit în mine lin  
Visul blândului Petrarca  
Îmbătat de cer senin.

Și-a mea frunte idolatră  
Am plecat-o pocăit  
Peste recea, veche piatră  
De sub arcul cărunțit.

## II

Ochii mari și melancolici,  
Triști de visele duioase,  
M-au privit odată dornici  
Pe sub gene mătăsoase.

Și în calda tremurare  
Din adâncă lor ispită,  
Ei păreau o rugă care  
Se înalță tainuită.

Fața pală ca petala  
Rozelor de primăvară  
Se-nclină cu ideala  
Rafaelică fecioară.

De-al său zâmbet, ca și blândul  
Suflet îmbătat de rouă,  
Înflorește extatic gândul  
Fermecat de viața nouă.

Iar cu zbor de aripi fine  
Cobora pe raze clare  
Din înalțuri cristaline,  
Lin, albastru-nseninare.

Și dorința chinuită,  
Groaza mea de altădată,  
Fu o umbră rătăcită  
Peste-o seară parfumată.

### III

Botticelli întristatul,  
Mult vestitul florentin,  
Suflet dulce ca-nstelatul  
Cer de-al nopței farmec plin.

Urmărit de viziunea  
Sfântă-a lumilor de sus,  
Măiestrit-a fin minunea  
Idealului apus.

Și fecioarele lui pale,  
Visătoare frumuseți,  
Pe noianuri de petale  
Plâng de dorul altor vieți.

Întristate, grațioase  
Se înclină ca un crin;  
Ce-o fi plâns în nopți duioase  
Mult vestitul florentin!

Sfânta botticelliană  
E-adorată și-al meu vis  
Ca o fragedă liană,  
Într-o rugă s-a deschis.

Plin de grația tristeței  
Feciorelnice, mă-nchin  
Albei flori a tinereței  
Ca vestitul florentin.

Numai gânduri vechi, ciudate,  
Negre flăcări care ard,  
Aprind grelele păcate  
Cu parfum păgân de nard.

## IV

Melancolia adorărei  
Cu mâini întinse, obosite,  
În ceasul sfânt al înserărei  
La țârm de ape liniștite,

Eu o cunosc. Odinioară,  
În vremea negrelor vedenii,  
Simțeam ce dulce mă doboară  
Cu-o tremurare caldă-a genii.

Căci obosit am fost și-n minte  
Torturătorul vis himeric  
M-a îndemnat mereu-nainte  
Pierdut în marea de-ntuneric.

La poarta albă-a fericirii  
Acuma bat ca-n aiurare;  
Doritul ceas al mântuirii  
L-aștept în caldă tremurare.

Mi-e fruntea arsă și-nnegrită  
De-așa de lungă așteptare,  
Și gura mea e ofilită  
Chemând suprema sărutare.

Melancolia adorărei  
Cu mâini întinse, obosite,  
O simt ca în ceasul înserărei  
La țârm de ape liniștite.

## V

O, marile pasionate,  
O, tragicele Magdalene,  
Femei etern îndurerate  
Ca niște triste cantilene,

Au urmărit pe drumuri grele,  
Ca o lumină ce s-aprinde  
În noaptea neagră, fără stele,  
Ceea ce nu se poate prinde.

Cu mâini întinse înainte,  
Cu ochii negri de păcate,  
Au rătăcit purtând în minte  
Supremul vis de voluptate.

Și tremurând în adorarea  
Întunecatelor abisuri,  
S-au depărtat în căutarea  
De tainuite paradisuri.

Le-am însoțit; erau frumoase,  
Și gestul lor de stăpânire  
Punea pe buzele-mi setoase  
A voluptăței amăgire.

Dar mă întorc din lunga cale,  
De visuri roșii sângerată;  
Mi-e dor de-un cântec plin de jale,  
De-o adiere parfumată.

S-ascult cuvintele grăite  
Ca într-un imn de fericire,  
Asemeni rugilor șoptite  
Sub vechiul arc din mănăstire;

Pe când deasupra aplecată,  
În semn de veșnică iertare,  
Va coborî înseninată  
Privirea albelor fecioare.

## VI

Tu ești o albă rugăciune  
Nălțată-n templul sfânt al vieții,  
Asemeni rozelor plâpânde  
Ce-n ceasul clar al dimineții  
Zâmbesc de rouă tremurânde.

Tu ești o blândă rugăciune,  
Asemeni binecuvântărei  
Ce din nălțimea azurie  
Coboară-n faptul înserărei  
Pe-un val de lină armonie.

Tu ești o caldă rugăciune,  
Cu o privire de madonă,  
Iar vorba ta înaripată  
E un parfum de anemonă  
La o icoană întristată.

Tu ești o sfântă rugăciune  
Căzând pe frunți în umilință.  
O, de-aș putea cunoaște-odată,  
Pierdut în dulcea pocăință,  
Misterul rugei fără pată!



## VII

Blonde visuri înstelate,  
Voluptoasă poezie,  
Le-am purtat orgolioase  
Ca pe-o mantă purpurie.

De-a lor caldă strălucire  
Și de ritmul lor molatec  
Se-mbăta visarea tristă  
Din trecutu-mi singuratec.

Și în tragicul orgoliu  
Din viața zbuciumată  
Numai ele-au pus pe frunte-mi  
Pala floare parfumată.

Dar acum regala mantă  
Purpurie, dinainte  
Ți-o aștern în tremurarea  
Așteptărei clipei sfinte.

Mâna ce-a făcut odată  
Largul gest de cucerire  
Se apleacă sfiicioasă  
Cu adâncă umilire.

Tu să treci surâzătoare,  
Albă-n rochia ta clară,  
Răspândind în jur parfumul  
Visului de primăvară.

## VIII

Stingheră tineretă, streină de plăcere!  
Ea n-are roze-n plete, nici râsuri fericite,  
Și amforele-s goale de vinuri strălucite,  
Iar fața ei e față de zbucium și durere.

În noaptea-ntunecată se-nvăluie-n tăcere  
Cu straniu vâl himeric pe doruri chinuite;  
Pe note lungi și triste, cu glasuri aiurite,  
Pornește singuratec un tragic Miserere.

Eu nu am cântul vesel din temple larg deschise,  
Nici fruntea-ncununată de verzi cununi de palmi,  
Căci viersul meu e viersul pierdut al unor psalmi  
Cântat sub grea povară din lumile de vise.

Ci trec ca umbra-n giulgiu în nopți de rătăcire,  
Nălțând privirea stinsă spre ceruri zbuciumate;  
Sub pașii mei petale de flori îndurerate  
Se sting în invocarea de imnuri de iubire.

## IX

Era odată-un prinț vestit,  
Cu ochii triști, cu fața blândă;  
Un viers de cântec rătăcit  
Doinea în vorba-i tremurândă.  
Pe tristul prinț cu ochii mari  
Un gând adânc de pribegie  
Spre negrii codri solitari  
Îl îndemna cu viclenie.  
Ah, pală-i floarea de cicoare,  
Ca floarea dorului ce moare!

Un cal și-o spadă și-a gătit  
Și s-a pierdut în depărtare.  
Vai, blândul, tristul prinț vestit,  
Ce triști sunt crinii pe cărare!  
În urma lui, îngândurat,  
Privea un chip alb de fecioară,  
Dar numai colbul argintat  
Se joacă-n razele de seară.  
Ce tristă-i floarea de cicoare,  
Ah, floarea dorului ce moare!

Trecut-a timp și s-au lăsat  
Dureri pe-ntinsa-mpărăție  
De dorul celui ce-a plecat  
Pe lungul drum de pribegie,  
Iar ochii candizi și albaștri  
Ce-au plâns pe urma frumuseții  
Păreau pe ceruri niște aștri  
Pierind în zarea dimineții.

Și plânge floarea de cicoare,  
Ah, floarea dorului ce moare!

Târziu de tot a revenit,  
Într-un amurg de toamnă rece.  
Vai, blândul, tristul prinț vestit  
Era o umbră care trece  
Înfășurată-ntunecat  
În greaua mantie de vise:  
Domnea tăcere în palat,  
Fecioara palidă murise.  
Uscată-i floarea de cicoare,  
Ah, floarea dorului ce moare!

## X

Și nota fu din nou sonoră  
Și gravă ca o invocare  
A dragostelor triumfale  
La singuratece altare.

Părea o mare-nvăpăiată  
Măreața boltă purpurie  
Scăldată-n aurul de seară:  
Un cer de veche tragedie.

Plutea o-ntinsă dezolare,  
Ca o mânie aruncată  
În șoapta vânturilor triste;  
Plângea Isolda zbuciumată.

„Tristan! Din ceasurile sfinte  
Tortura dulce mi-o revarsă;  
Din lanțuri grele îți apleacă  
Spre mine fruntea ta cea arsă!”

Și nota fu și mai sonoră  
Și gravă ca o renunțare  
La dragostile ce-au fost plânse  
În cea din urmă îmbrățișare.

„Isolda! Albă ca o rugă,  
O, lasă zilele-asfințite;  
E noapte neagră-n al meu suflet  
Și plâng cântările iubite!”

Și nota fu și mai sonoră  
Și gravă ca o blestemare  
A dragostelor sângeroase  
În greul ceas de remușcare.

„Tristan! O, lasă gândul aprig  
Spre stinse zile să mă poarte;  
Iubirea noastră arzătoare  
Mai grea îmi pare către moarte!”

Și brațe albe, zbuciumate  
Spre cer se-ntind în a lor ură,  
Căci au băut eroii tragici  
Din fermecata băătură.

Și nota fu și mai sonoră  
Și gravă ca o evocare  
A dragostelor ce omoară  
Într-o supremă-mbrățișare.

## XI

Fecioarele îngenuncheate  
Pe lespezi reci în mănăstiri  
Au frunțile încununat  
De slava dulcilor martiri.

Fecioarele cari se închină  
În liniștea din mănăstiri  
Au în privirea lor senină  
Ceva din tristele iubiri.

Fecioarele cari visează  
În învechite mănăstiri  
Strălucitoare-s ca o rază  
A misticelor fericiri.

Dar sunt fecioare zbuciumate  
Ce plâng în negre mănăstiri.  
Ah, tragicele adorate  
În clipa albei pocăiri!

## XII

Apune soarele pe dealuri  
În slava purperei de sânge,  
Și răsunând adânc din valuri  
Diunește-un glas și parc-ar plânge;  
De simți o caldă adiere  
Trecând pe fruntea ta curată,  
Ca și o șoptă care pierе  
Sub bolta serei înstelată,  
Să știi că-i ruga mea senină  
Ca visul nopților de vară,  
Ce se înlță-n umbra lină  
În ceasul jertfelor de seară.

De vezi plutind pe blonda rază  
O umbră albă, visătoare,  
Și crezi că-i îngerul de pază  
Cu aripi lungi, ocrotitoare,  
Să nu te-nșeli, căci visu-mi trece  
În zborul său primăvăratec  
Și-i tot așa de alb și rece  
Când se înalță singuratec  
Spre marea boltă luminoasă,  
Făcând durerea mai amară  
Și amintirea mai duioasă  
În ceasul jertfelor de seară.

Și dacă roua clară cade,  
Frumoșii ochi adânci de-i scaldă  
Când treci sub vechile arcade  
În parfumata noapte caldă,



Nu-i roua rozelor în floare  
Căzută-n noaptea cu lună,  
Nici plânsul dulce de izvoare,  
Ci e iubirea mea nebună.  
Căci lacrimi mari și tănuite,  
Ca roua limpede și rară,  
Coboară-ncet și liniștite  
În ceasul jertfelor de seară.

### XIII

Coboară seara blândă umbrind albastra cale,  
Și pacea lin se lasă în gândurile tale;  
Pe fața ta tristeța de-aducere-aminte  
A pus melancolia profilurilor sfinte  
Când singur visul tainic în preajmă stă veghind.  
Ah, câte visuri blonde văzut-am eu murind!

Ci arsă e-a mea frunte de aprigă dorință  
Și buzile-s setoase de dulcea suferință  
A caldelor săruturi vibrând de voluptatea  
Ce plânge-n noaptea sfântă vrăjind singurătatea  
În care flori albastre visează adormind!  
Ah, câte visuri blonde văzut-am eu murind.

Eternul dor ce puse în nopți de duiosie  
Pe fruntea mea cernită cununi de poezie  
Spre tine ca o rază mă-mbie și mă cheamă,  
Dar lacrimile triste mă turbură de teamă  
Să nu văd visul gingaș în negură pierind.  
Ah, câte visuri blonde văzut-am eu murind!

Și-acum când întrupată frumoasă înaintea  
Te am, ce vâl de ceață coboară pe-a mea minte  
Și-ntunecă privirea de tremur să nu piară  
Vedenia-ți ca fața nălucilor de seară  
În dulce-amurg de vară fantastice plutind?  
Ah, câte visuri blonde văzut-am eu murind!

Sub farmecul din juru-mi lin dreapta mi-aș întinde  
Și mijlocul subțire în brațe l-aș cuprinde.  
Ah, mijlocul ce pare o ramură-nflorită,  
De albe roze pale în noaptea-nvăluită  
În mantia albastră de stele strălucind!  
Dar câte visuri blonde văzut-am eu murind!

## XIV

Ca să-ți vrăjesc singurătatea,  
Venii cu cânturi cari-ncet  
Suspină limpezi pe ghitare...  
Ah, iese luna din boschet!

Și ca să dau avânt visărei,  
Din flaut note argintii  
Se-nalță-n seara parfumată  
Strălucitoare și zglobii.

Iar ca să dau serbărei mândre  
Din vremi păgâne dulci fiori,  
Pusei pe fruntea mea senină  
Cununi de crini mirositori.

Peste balconul de ghirlande  
Te-apleci și stai pierdută-n vis  
Ca o coloană de lumină  
Într-un amurg de paradis.

Dar de-ai lăsa să-ți cadă roza  
Ce sângerată-ți stă în mâini,  
Și-a tremura din înălțime  
Privirea ochilor stăpâni,

Pe încordate struni de harpe  
Ce plâng un dor abia-nflorit  
S-ar veștezi sărmana floare  
C-un vaiet trist și prelungit.

Și-n noaptea caldă, visătoare,  
Înfiorat nebunul cânt  
S-ar pierde-n umbra viorie  
Pe aripi sprintene de vânt.

## XV

Tu ești o roză parfumată  
Din valea Șirazului cald,  
Iar ochii tăi ascund, curată,  
Lucirea mărei de Smarald.

În părul tău ca diamantul  
De flăcări negre-ntunecat,  
Și-a revărsat întreg Levantul  
Misterul antic și ciudat.

Și când în seri de primăvară  
Treci singuratecă încet,  
Pari o visare albă, clară,  
Elegiacă de poet.

Eu sunt un imn duios ce plânge  
Pe triste note de viori,  
Pe când în zări, pribeag, se stinge  
Amurgul rece de fiori.

Și în grădina ce visează  
Sub adierile de vânt  
E numai un parfum în rază  
Și viersul lin al unui cânt.

## XVI

Noaptea ochilor albaștri ți se-ntunecă și cade  
Liniștită și măreață, cu încete, dulci sacade,  
În adâncul lor de patimi și de doruri nepătrunse,  
Cari zac întunecate în adâncurile-ascunse  
Ale visului de aur din iubirile-asfințite  
Cu icoane-abia zărite și cu nume cald șoptite.  
Și din taina lor ce vine arzătoare și profundă  
Ca un sol primăvăratec, ca un glas încet de undă,  
Brună patima răsare, cu-nțelesuri vechi, păgâne,  
De înfioară-n voluptate ruga nopților bătrâne.  
Vântul serei își trimise blând șăgalnicii fiori  
Printre frunzele de cipriși, peste tinerele flori;  
Trandafirii scuturat-au sângeratele petale  
Ce căzură-nvinețite de cruzimea buzei tale  
Și pieiră risipite pe cărarea fermecată  
De luciri misterioase și de umbră parfumată.  
Numai tu rămâi pe gânduri, fără veste înțeleaptă,  
Și surâzi neștiutoare, ca o statuă de dreaptă,  
Templu alb, stăpânitoare către care se-ndreptară  
În zadar cerșiri din ochii ce-al tău farmec îndurară.  
Căci mă tulburi ca și noaptea ce imensă, nesfârșită,  
Își desfășură aripa peste lumea adormită,  
De sculptează-n umbra neagră marmoreicul tău sin  
Și-a mea frunte ce se-nclină ca un trist și palid crin.

## XVII

Sună pe dealuri doina bătrână,  
Noaptea se-ntinde-n singurătate,  
Peste adâncuri veșnic stăpână.  
— Palide vise cresc pe-noptate.

Vântul prin frunze palide trece,  
Roua se lasă limpede, rară  
Peste-nvechita marmură rece.  
— Curg lacrimi calde în noaptea clară.

Searbede raze curg adormite,  
Luna zâmbește, blondă și dragă  
Culmilor albe și fericite.  
— Numai durerea-mi plânge pribeagă.



## XVIII

Toată noaptea argintată  
Pribegind pe drum m-am dus;  
Mă privea adânc mirată  
Mângâioasa stea de sus.

Mângâioasa stea din zare  
Tremurând încet visa;  
Din petale-albastra floare  
Triste lacrimi revărsa.

Triste lacrimi curg în noapte  
Din frumoșii ochi cerniți.  
Eu mă duc. Duiosă șoapte  
Trec prin teii înfloriți.

## XIX

O, ceasul trist al renunțării  
Pe frunți a pus melancolii  
Și-n glas fiorul înserării  
Cu dureroase nostalgii.

E oare imnul de-ngropare  
A fericirilor sfârșite,  
Sau e durere viitoare  
Căzând pe visuri chinuite?

Ah, de-am fi mers pe drumul vieții  
În mâini cu albe flori de crini,  
Pierduți în zarea dimineții,  
Cu visuri blonde-n ochi senini!

Ne-am fi pierdut în adorarea  
Eternei sfinte simfonii  
Ce-ar fi vărsat-o depărtarea  
Pe fruntea noastră de copii.

Ci tu rămâi figura clară  
Și albă-n rochia ta pală:  
O fină marmoră-ntr-o seară  
De o tristeță ideală,

La care-n calea depărtată  
În întunerec mă închin,  
Nălțând privirea-ntunecată  
De trist și dornic pelerin.

## XX

Puțin parfum în umbra lină,  
Surâsul florilor de seară,  
O rugăciune-abia șoptită,  
Un vis peirdut în noaptea clară,

Ce melancolică, senină,  
În cadrul său de primăvară,  
Se pierde-n negură vrăjită  
De albe sonuri de ghitară.

## *Când vioarele tăcură*

### I

Vioarele tăcură. O, nota cea din urmă  
Ce plânge răzlețită pe strunele-nvechite,  
Și-n noaptea solitară, o, cântul ce se curmă  
Pe visurile stinse din suflete-ostenite.

Arcușurile albe în noaptea solitară  
Stătură: triste paseri cu aripile-ntinse,  
Păreau c-așteaptă semne, și strunele vibrară.  
Ah, strunele, ce tremur de viață le cuprinse!

Și degetele fine, în umbră, sclipitoare  
Păreau ca niște clape de fildeș, ridicate  
Pe flaute de aur în seri de evocare  
A imnurilor triste din templele uitate.

Murise însă cântul de veche voluptate,  
Și triste și stinghere vioarele părură  
În noaptea-ntunecată de grea singurătate  
Fecioare-mpovărate de-a viselor tortură.

## II

Și flautul magic vorbi; tremurată,  
O notă stângace sălta peste clape  
Ca vocile stinse în murmur de ape,  
Și-ncet simfonia căzu întristată.

Plutea o durere ca-n tainele sfinte  
Pe sala cea veche, și-n flacări aprinse  
Murea ziua albă pe stofele-ntinse,  
Iar flautul magic plângea înainte.

Mănunchiuri albastre de mici viorele  
Lăsară parfumuri subtile și clare  
În preajmă: o dulce și caldă-ntristare,  
Și nota ușoară lovea în perdele.

Ea sta glorioasă ca-n razele sfinte,  
Și iată! în vraja de note ușoare  
Iubeam pe frumoasa etern visătoare;  
Iar flautul magic plângea înainte.

### III

Cântarea care n-a fost spusă  
E mai frumoasă ca oricare;  
Misterul ei e o beție  
De voluptoasă-ndurerare.

În nota sfântă care piere,  
În tremurările sfioase  
A unor rugi de Magdalene  
Curg clare lacrimi prețioase,

Dar în cântarea fără nume  
Ascunsă-n negrele vioare  
E-o tragedie tăinuită;  
Plâng albe vise moarte-n floare.

Tristeța lor neprihănită  
Atât e de chinuitoare,  
Că pune-n suflete pătate  
O mistică înfiorare.

Și o chemare zace în ele  
De-o zdrobitoare nostalgie:  
Tortura ei necunoscută  
Este suprema poezie.

Și cel menit să ducă dorul  
Cântărei sfinte și alese  
Își simte inima cuprinsă  
De suferinți neînțelese.

În flacără nemistuită  
S-aprinde sufletul și arde  
Și moare dornic de misterul  
Cântării stranii de pe coarde.

Ah, când în inimi zbuciumate  
Orice dorințe-ncet se curmă,  
Zdrobiți vioara fermecată:  
Grozav e cântecul din urmă!

## IV

„Iubito, tu floare fatală  
Cu fața suavă de crin,  
Sărută-mi blând fruntea mea pală  
Și șterge-acea umbră de chin.

Iubito, tu floarea cea rară  
Pe tine am vrut să te am;  
În vraja de-amurguri de seară  
Spre tine-al meu suflet-nălțam.

Iubito, tu floare aleasă  
Eu mâine în zori am să mor;  
Desfă-ți al tău păr și ți-l lasă  
Pe umeri. O, tristul fior!

Iubito, tu floare-nfocată  
Revarsă-mi al tău cald parfum;  
În tina de sânge udată  
Dormi-voi eu mâine pe-acum.

Iubito, tu floare de vise  
Ah, când în pământ voi dormi,  
Cu buzele vinete-nchise,  
Ce singură-n lume vei fi!

Iubito, tu floare fatală  
Sărută-mă lung și duios,  
Sărută-mi blând fruntea mea pală  
Și mângâie-mi părul lucios.”



Iubita-l ascultă pierdută  
Și ochii ei ard grei, fierbinți,  
Pe fața-i suavă o cută  
Se sapă de-adânci suferinți.

Nu spune o vorbă, ci mută  
În brațele-i albe îl strânge,  
Îl mângâie tristă,-l sărută,  
Sărută-n neștire și plânge.

## V

Vai, chinul nopților de vară,  
Și groaza razelor de lună!  
Misterul lor e o povară  
Și pacea lor e o minciună.

Încet un înger pal revarsă  
Din fina mână-nvinețită  
Visări ce cad pe fruntea arsă  
De taine grele și trudită.

Iubiții dorm. Deasupra pare  
Că trece dragostea pierdută;  
Un glas de clopot e-o chemare  
În noaptea clară și tăcută.

Le-ngălbenește fața luna  
Cu dureroasa-i poezie;  
Ei dorm mai strânși ca totdeauna  
Și plâng în somn fără să știe.

## VI

Întinde-mi, iubito, suava ta gură,  
Să-nec în săruturi supremul suspin  
Cu farmecul straniu din dulcea-ți făptură.  
Cei cari pleacă sărută-așa trist!

Cu farmecul straniu al buzelor tale  
Vărsat-ai în cupa iubirei venin,  
Și totuși mi-e sete de buzele pale.  
Cei cari pleacă sărută-așa trist!

Și totuși mi-e sete de dulcea otravă  
Din ochii-ți ca marea-n amurgul senin  
A' zilelor clare din stinsa-ne slavă.  
Cei cari pleacă sărută-așa trist!

Ca-n zilele moarte tu lasă-ți alene  
Pe pieptu-mi să cadă blând fruntea-ți de crin;  
O lacrimă-ți cade încet printre gene.  
Cei cari pleacă sărută-așa trist!

O lacrimă-ți cade. Nu plânge, iubită,  
Și blândă privește cum stă înaintea  
Iubirea pierdută sub flori adormită.  
Cei cari pleacă sărută-așa trist!

Iubirea cea moartă, o sentimentală  
Romanță uitată și fără cuvinte,  
Se pierde în noapte: poveste banală.  
Cei cari pleacă sărută-așa trist!

## VII

În calda voluptate din serile-argintine  
Fecioarele trecură cu mijloace de trestii  
Plecate-n tremurare, iar farmecul povestii  
Cânta în note clare pe culmile senine.

Râdeau privind nainte albastra depărtare  
Cum tremură în raza de purpură-nfocată,  
Căzută-ncet din bolta înaltă și sculptată  
În cerul singuratec dormind pe larga zare.

Și vorba lor ritmată pe forma făurită  
De rugile din temple urca în vântul serei  
Cum urcă liniștită în calda noapte-a verei  
Spre stelele de aur dorința fericită.

Ca stoluri rătăcite pe frunze se lăsară  
Suspine prelungite în blonde note stinse:  
În umbră-nfiorate cu aripele-ntinse  
Plângeau romanțe triste pe coarde de ghitară.

## VIII

Femei cu flori de sânge în păru-ntunecat,  
Femei cu flori aprinse trecură pe-noonptate,  
Și pașii lor de umbră pe căi nemaiumblate  
Sunară triști ca viersuri din cântecul uitat.

Mantile fluturate în pacea tristei seri,  
Mantile fluturate ca visuri ușurele  
Lăsară vechi parfumuri pe visurile mele,  
Trezind din nou suspinul trecutelor dureri.

Seri triste coborâra pe visu-mi vechi și sfânt,  
Seri triste ca un flaut ce plânge-n depărtare:  
Păreau o liturghie la veștede altare  
Șoptită-n dulce tremur la umbră de mormânt.

Acorduri rătăcite din imnul părăsit,  
Acorduri rătăcite ca suflete-osândite  
Căzură greu ca stoluri de paseri pribegite,  
Iar sufletu-mi se plânse pe-amurgul ostenit.

Și ea veni cu brațe lăsate trist în jos,  
Și ea veni: din neguri o umbră evocată,  
Un cântec de țări calde pe-o inimă-ntristată,  
Pe valuri de-ntuneric un blând copil sfios.

## IX

Ah, palidele umbre pe albele perdele:  
Icoane de madone uitate-n mănăstiri,  
Parfumuri adormite în file de psaltiri,  
Ce trist le port în suflet în nopți adânci și grele!

Acorduri murmurate de negre pianine  
Atinse-ncet și dulce de mâini ce-au tresărit  
Sub visul care, palid, o clipă-a răsărit  
Sunt lacrimi neștiute în tainice suspine.

Și mâna diafană ce lunecă pe clape  
Trezind din somn de veacuri dulci visuri din mormânt  
E tot minunea veche mai sus de orice cânt,  
Iar ochii par o mare de-adânci și triste ape.

Și lampa ce veghează! Albastra ei lumină  
Căzând pe frunți plecate sub caldul vis tăcut  
Vestește vechea pace senină din trecut  
Ca ruga ce se-nalță în seri de lună plină.

Afară e-ntuneric. Încet mărunta bură  
Din cerul greu ca plumbul se cerne amorțiu,  
Iar noaptea e ca moartea pe sufletul pustiu,  
Și eu mă duc nainte pierdut în ceața sură.

## X

Cum, palidă, cântase eternei cantilene  
De dragoste apusă, senină nota gravă  
A morței închinată în purpură și slavă,  
Mâini triste revărsară parfumuri tireene,  
Vrăjind în întunerec ciudata voluptate  
Ce umple seara caldă de imnuri blestamate.

Zădarnice fanfare cu note triumfale  
Sunau beția luptei din turnuri majestoase,  
Lărgind viteze gesturi spre flamuri luminoase;  
Un imn păta albastrul și pacea de pe vale:  
Plângeau așa de dulce viorile-ostenite  
Pe coarde tremurate durerile rănite.

„Săruturi exilate în țările de vise  
Și nopți provocătoare ca mantii desfăcute  
Pe sinuri de princese abia întrevăzute,  
O, glorii dăruite de florile deschise!  
Vom merge-n pribegie pe-aducerile-aminte  
Și buzele curate vor fi de-orice cuvinte.

Ca blonzii crini de noapte, în magică lumină  
Rotunde brațe albe întinde-vom spre stele  
Din viața-nnegurată de vise-adânci și grele,  
Romanța fără gesturi cântată-n umbra lină.  
Pe note în surdină, pe coarde ostenite  
Muri-vor tremurate durerile rănite.”

## XI

Un vis de-amurg de vară în cadrul lui de aur  
Palpită: fantasmă așa de arzătoare  
Că pune pe-a mea frunte cununa cea de laur,  
Pe când în suflet tragic speranța tristă moare.

Și brațele-obosite de rugile-asfințite  
În umbra care cade topită în azur  
Din nou în invocare se-nalță-nvinețite,  
Iar ochii triști și umezi se uită împrejur.

Ci norul fin se șterge în pete cari curg  
Pe stinsa frumuseță a zilei care moare,  
Iar umbra de fecioară se pierde în amurg  
Și niciun ton de flaut nu plânge-n depărtare.

Nimic. Doar un parfum subtil de iacint  
Își lasă aripi albe pe pala suferință,  
Și-n seara întristată un crin plătând de-argint  
Profilul și-l arată. O, dulcea mea dorință!



## XII

Parfum din flori pălite și uitate,  
Poemă tăinuită într-o petală,  
Te stingi în dureroasa-ți voluptate  
În seara singuratecă și pală,  
Parfum din flori pălite și uitate.

Visare-a unei roze gânditoare,  
Te stingi — un cântec leneș care piere —  
Ci-nvie din ușoara-ți tremurare  
În sufletu-mi o stranie durere,  
Visare-a unei roze gânditoare.

De vechile parfumuri rătăcite  
În mine se topiră dezmierdări,  
Și doruri vechi rămase adormite  
Din seri de voluptoase-ndurerări,  
De vechile parfumuri rătăcite.

Viori cari-au tăcut pe neașteptate  
Își plâng cântarea lor neisprăvită.  
Grăbiți-vă! Din florile uitate  
Curând s-a stinge vraja tăinuită,  
Viori cari-ați tăcut pe neașteptate!

### XIII

Parfumul ei se-nalță-ncet tremurător în seara clară,  
Parfum de blondă visătoare într-un amurg de primăvară,  
Ce-adoarme lin și întristat pe-un cer de purpură și aur.  
În taina păcei vespérale ce-a respirat al ei tezaur  
De-azur și raze pe-nălțime, parfumul cald și-amețitor  
Se răspândește în note clare: o simfonie-n re minor  
Pe care un zeu, poet și trist, a făurit-o-n deșteptarea  
Dintr-o visare depărtată și nepătrunsă ca și marea.  
Sub vraja cântului de-argint s-aprind pe culmile albastre  
Surázătoare și senine blând scânteierile de astre,  
Făclii ce ard din vecinicie în sfântul templu închinat,  
Cu-n gest de veche adorare, strălucitorului păcat;  
De pe altarul părăsit pe care moare amintirea  
Frumoasei blonde visătoare și-apune palidă iubirea,  
Zaimf de vis fluturător, un gând ușor se mlădiază  
Spre tremurările de stele ce jertfa patimei veghează.  
Ca două brațe ostenite și îndreptate către cer,  
În evocarea luminoasă a durerosului mister,  
Parfumul ei se-nalță trist. O, sărutarea depărtată,  
Ce reînvie voluptoasă cu gingășia de-altădată,  
Și ochii mari, glauci și-adânci ca undele-nfiorătoare  
Și-mbrățișerile nebune-n fuga lor istovitoare,  
Și dulcii crini ce surâdeau peste petalele lor albe,  
Visând în somn visări păgâne cu nimfe goale și rozalbe!  
Parfumul lor torturător se-nalță alb în seara clară,  
Parfum de blondă-namorată-ntr-un amurg de primăvară.

## XIV

Am palida tristeță a apelor ce plâng  
Pe jgheabul clar și rece al albelor fântâni,  
Sculptate-n întunerec de meșterele mâini —  
Am palida tristeță a apelor ce plâng.

Pe fața blondei unde încet și trist s-abate,  
Ca umbra unor aripi, o doină din bătrâni,  
Ce cade ca un freamăt al codrilor păgâni  
În cari mor legende și vise depărtate.

Pe marmura cea rece se lasă un amurg  
De toamnă-ntârziată ca negura pe vale,  
Și sufletul se plânge pribeag pe vechea cale,  
Iar lacrimi, calde lacrimi, ca roua-n seară curg.

Adâncul întuneric se-ntinde ca-ntr-un vis  
Și nicio licărire în zare nu s-arată  
Vestind speranța pală ce turbură și-mbată,—  
Fântâna e o noapte, tăcerea un abis.

## XV

Amurgul are astăzi luciri ca de mătasă  
Pe care lunecară mâini albe de princese,  
Și-n faldurile cari pe-albastre culmi se lasă  
Scânteie pietre scumpe din stofe vechi și-alese.

Ci mândră de durerea-i în purpura de seară,  
Cetatea arde facile pe turlele-nnegrite  
Pe cari vechi coroane de slavă seculară  
Topeau de aur raze în zile fericite.

Pe surele frontoane a vechilor palate  
Un vis de răzvrătire a pus o-nfiorare,  
Iar florile-n grădină stând pale și uitate  
Se plâng în invocarea lucirilor de soare.

Cântări voievodale sunară-n amurgire  
Cu glas de altădată umplând singurătatea,  
Și-n notele lor grave de-adâncă tânguire  
Colinele ascultară cum moare-n cetatea.

Și turlele părură ca brațe desperate  
Întinse-n frământare spre cerul azuriu;  
Străvechea frumusețe murea pe înserate  
Și sufletul cetăței se plânse-ntr-un târziu.

Ah, cântul răzvrătirii în seara somptuoasă  
Și turlele-nălțate spre cerul cel senin  
Când pacea cade lină din falduri de mătasă  
Și limpede ca roua pe albe flori de crin!

## XVI

Mandolinele-ntristate!  
— Să-ți invoc, iubito, oare,  
Notele istovitoare  
Ce cântară fermecate  
Mandolinele-ntristate?

Roșii flori însângerate!  
— Să mai plâng, iubito, oare,  
Că-n a visului splendoare  
Pun apusuri depărtate  
Roșii flori însângerate?

Vinul dulcilor păcate!  
— Să-ți mai torn, iubito, oare,  
Cu reci mâini tremurătoare  
În pahare cizelate  
Vinul dulcilor păcate?

Nopți de iarnă-nstreinate!  
— Vin, iubito, prin ninsoare  
În chilia unde moare  
Dorul trist care străbate  
Nopți de iarnă-nstreinate!

## XVII

Apleacă-te spre cântecele mele:  
Sunt gingașe și triste și duioase  
Și singure ca palidele stele  
În nopțile de iarnă friguroase.

Și lasă-a ta privire de mătasă  
Să cadă ca o seară-mbălsămată  
Pe ruga care tremură sfioasă  
Din lacrimile plânse altădată.

Parfumul din grădina fermecată  
A visurilor mele-ucigătoare  
Se-nalță ca-n taină și le-mbată  
De vraja ta în veci torturătoare.

Sunt arse de văpăile apuse  
Și zac așa de pale și-ntristate,  
Pe când o umbră-n preajma lor le puse  
Podoaba crizantemelor uscate.

Ci nu le mai atinge-a lor mistere  
Cu mâinile de sânge-mpurpurate,  
Căci flacări izbucni-vor cu putere  
Din noaptea rătăcitelor păcate.

## XVIII

Tortură arzătoare a nopților senine,  
Un psalm încet se lasă pe sufletul sfios  
În note tremurate pe ritmul de suspine;  
E noaptea-ntârziată și psalmul dureros.

O albă crizantemă se stinge-ndurerată  
În vasul de Tanagra; caliciul închis  
Păstrează-n fund parfumul iubit de altădată  
Și blând ca o cântare șoptită într-un vis.

Și eu închid psaltirea pe dragostea-ngropată,  
Pe visul clar de roze, pe dulcele parfum;  
Zadarnic invocare-aș trist ochii mari de fată  
Pe murmuru-n surdină a notelor de-acum.

Oh, psalmul pasiunii din palidele file,  
Parfumul care plânge pe vasul fin sculptat  
Și floarea care moare de dorul altor zile!  
Ci eu închid psaltirea pe visu-ndurerat.

## XIX

Pe harpa învechită o ultimă cântare  
Încerc, la miez de noapte, cu mâna tremurată,  
Și strunele cuprinse de-adâncă-nfiorare  
Zadarnic vor să-nvie iubirea-nmormântată.  
— Târziu bătură-n ușă nebunele fecioare,  
Ah, candelile stinse, speranța care moare!

Ci-n murmurul de note plâng dorurile-ascunse  
Și-și chinuie o roză potiru-nsângerat;  
Din tainice adâncuri de gânduri nepătrunse  
Un veșnic de profundis se-nalță-ntunecat.  
— Târziu, târziu veniră nebunele fecioare,  
Ah, ușile închise cu grelele zăvoare!

Și n-a fost tânguire vrodată mai amară  
Să tremure pe harpă, și vorbe-nflăcărate  
Nicăcând, în pacea nopței, astfel nu răsunară  
De tragice-n grozava durerei voluptate.  
— Târziu se tânguiră nebunele fecioare,  
Ah, sunetele clare din vesela serbare!

E psalmul pocăinței ce picură pe strune  
Ca plânsul cel din urmă al palei Magdalene,  
Și-n notele-ntristate din cântul ce apune  
Simt lacrimile-amare cum tremură în gene.  
— Târziu vărsară lacrimi nebunele fecioare,  
Ah, mirul care cade pe albele picioare.



## XX

Florile roșii muriră,  
Flori de gherghine în vânt,  
Vise în stoluri resfiră  
Pale tristeți pe mormânt.

Umbra păru alinare,  
Umbra pe fruntea trudită,  
Ce-nchide grozava visare  
În racla pe veci tănuită.

Tăcerea căzu-n tremurare,  
Tăcerea pe doruri pierdute,  
Când noaptea sună din fanfare  
Chemarea durerei trecute.

Albe fecioare și pale,  
Albe fecioare-ngropate  
Sub grelele stânci ideale,  
Din vise adânc zbuciumate,

Pășiră în giulgiuri închise,  
Pășiră în ceată-argintie.  
Închideți mormântul! Sunt vise  
Ce-omoară în noaptea târzie.

I

E ceasul negru-n care se face crucea grea  
Pe umeri slabi și vineți de Crist îndurerat,  
Urcând cu pași de spectru calvarul sângerat,  
Pe când pe cerul morții încet s-aprinde-o stea.

Din cerul greu de vise încet se stinge-o stea.  
Ah, zilele grozave de suflet zbuciumat,  
Aripi de paseri negre ce-n sombra boltă bat,  
Ca veacuri lungi trecură pe tristă fruntea mea.

Din fund de suflet veșted se urcă un suspin.  
Ce plâns strein s-abate pe sloiuri reci de gheață,  
Ce Crist zdrobit privește din nou pocalul plin?

Spre care zeu nălța-voi în umbră alba-mi față,  
La ce altar de raze genunchii să-mi închin  
În noaptea fără stele și fără dimineață?

## II

Furtuna viforoasă, în noaptea fără stele,  
Trecu ca o fantomă cu aripi mari de fier,  
Pe turnul singuratec veghind sub negrul cer,  
Și smulse crucea veche în noaptea fără stele.

În clopotul din turlă bătăi sinistre, grele,  
Ca lacrimile-amare din rugile ce pier  
Sub bolțile-nvechite zadarnic mila cer.  
Ah, gândurile triste, ah, visurile mele!

Ca facle-ngălbenite pe-un alb sicriu uitat  
În cripte neumbrate, pe sfeșnice de-aramă,  
Ard singure în noapte sub astru-ntunecat.

O, de-aș putea pe brațe duioase tâmples reci  
Să reazim, sub căldura din dulcii ochi de mamă,  
Și-ncet s-adorm în pacea din somnul cel de veci!

### III

O, alba elegie care moare  
Pe marmora în ritmuri evocată  
De blondele fecioare de-altădată  
Se plânge-n raze roze de la soare.

Revine clar în note curgătoare  
Vestalul vis cu fruntea-ncoronată:  
O mână ce se-ntinde tremurată  
În clipa voluptății arzătoare.

Trec lebede visând pe albe unde  
Și dorul înflorește-acolo unde  
Un cântec ca un freamăt de suspine

Din zările ascunse-n umbre line  
Vibrează în amurgul clar și-albastru  
Și-n sufletul ce arde ca un astru.

## IV

O, moartea glorioasă de antic luptător  
Căzut în manta roșă a sângelui cel cald  
Sub vechiul cer elenic de aur și smarald:  
O purpură în flăcări pe-un soclu lucitor!

Întins pe scutul sacru, cu braț cutezător,  
Sub haina încrețită în magicul său fald,  
Viteazul e-un zeu tânăr cu-obrazul alb și cald,  
Iar gestul, gestul falnic se-nalță orbitor.

Eterna mare blondă cu tragicul ei cânt  
Vestește-n glas de valuri misterele de-apoi,  
Și harpele lui Eol se tânguie în vânt.

De sus, măreț, Apollon, și mândru și senin,  
Trimite raze clare spre grupul de eroi.  
Ah, visul meu de-a pururi, povara mea de chin!

## V

Eu voi muri în una din zilele aceste,  
Purtând pe umeri crucea Calvarului amar;  
Pe lespezi reci cădea-voi cum cade-n visul rar  
Din minți pierdute-n noapte o veștedă poveste.

Parfumuri vechi, uitate încet să cadă peste  
Trudita față rece, și-n murmurul lor clar  
Se simt că se înalță ca-n anticul altar,  
Pe straniu glas de imnuri, etern dorita veste.

Nici rugi adânci și calde, nici plânset zbuciumat  
Din ochi duioși în lacrimi și nici în josul porței  
Lumini și facle roșii sub cerul înstelat.

Ci fața mea-ndrepta-voi spre falnicul abis  
De-albastru și de taine în care astrul morței  
Lucește singuratec: o culme-a unui vis!

## VI

Noi stam cântând în noapte în turnul fermecat  
Ce-și nalță fruntea sură din negriile ruine,  
Iar viersurile noastre, ciudate și streine  
Deși voiau să râdă, plângeau un vechi păcat.

Stam singuri, și cum cerul greoi și-ntunecat  
Părea o carte veche cu taine sibiline,  
Noi glasul ridicarăm în cântece senine,  
Chemând uitarea sfântă în tragicul palat.

Bătând din aripi grele, trecu grozava noapte,  
Plutind demoniacă în valuri lungi de șoapte,  
Iar jos, zăcând în umbră, stau roze la picioare.

Păunii sub arcade, visând, plângeau în somn,  
Și rozele păliră ca albele fecioare  
Ce mor chemând zădarnic al visurilor domn.

## VII

Păunii verzi pleacă în noaptea solitară  
Cu strigăte de jale ca nota care trece  
Plângând sub ceruri triste; iar sus în turnul rece  
Trei lacrimi umezire pe coarde de gitară.

Și palidele trupuri de roze s-adună  
Pe marginea-n ruină încet să se aplece  
Murind ca niște albe columbe-n noaptea rece.  
O, visele, poema de vise-n noaptea clară!

Și noaptea cea muiată în aurul de lună  
Părea apoteoza fantastică și vagă  
Căzând pe frunți de ceară în taina lor nebună.

Poeme dulci de vise, poeme de petale,  
Ce mor în tremurarea din mintea-ne pribeagă!  
Departate trec păunii cu strigăte de jale.



## VIII

Și rozele muriră pe marmora stelată,  
Plecând petale roșii cu blândă tremurare;  
Parfumuri dulci și scumpe lăsate în uitare,  
Suspin ce trece singur prin noaptea întristată.

Ci eu vedeam în minte fecioara depărtată  
Ce plânge și m-așteaptă privind albastra zare;  
O floare sângeroasă cu foile amare  
Pe rochia sa albă lucește ca o pată.

Suspinul melancolic al vântului de seară  
I-atinge alba frunte, și ea se înfioară  
De flacăra de visuri, de lungă suferință.

În pacea serei blonde trist brațele își frânge  
Și lacrimi stau în ochii aprinși de grea dorință,  
Iar noaptea se coboră și visul clar se stânge.

## IX

Se stinse alba lampă, căzând pe piatra tare  
Cu geamăt lung și jalnic de suflet chinuit,  
Și umbra fu ca plumbul în turnul urgisit,  
Iar corbii s-adunară, strigând în depărtare.

Ha, corbii s-adunară strigând în depărtare,  
Căci pradă lor gătirăm din trupul prihănit  
Ce sta întins și rece în turnul părăsit:  
Și mortul era visul suprem de așteptare.

Și noi omorâtorii stam palizi și tăcuți,  
Privind cu ochii turburi în noapte, aiuriți.  
Ah, nopțile din suflet ce triste și amare-s!

Simțirăm plini de groază o mână nevăzută  
Stând gata ca să scrie în noaptea grea și mută,  
Cu slove arzătoare sinistrul: Teckel, Phares.

## X

„Vor înflori iar trandafiri!” încet, un glas tremurător  
Se înalță sfios și trist ca adierea unui vânt  
Și-o frunte largă lumină întunecatu-ne mormânt;  
He, încă unul-nnebunit de chinul crunt și-amețitor!

Noi îl priveam. Era frumos și-avea ceva stăpânitor  
În ochii dulci înflăcârați de melancolicul avânt,  
Și glasul lui suna ciudat, ca melodia unui cânt.  
„Vor înflori iar trandafiri!” Ce-adânc parfum îmbătător!

Și ne surprinserăm șoptind sub neagra mantă de-ntuneric:  
„Vor înflori iar trandafiri!” Și dorul nostru vag, himeric,  
Părea din lumea unde duc ascunse tainicele căi.

Va tremura din nou parfum în șoapta dulce a blândeii firi,  
Va flutura iar visul alb ca floarea misticelor văi,  
Și noaptea tristă va pieri. „Vor înflori iar trandafiri!”



DIN PERIODICE

## Cântec

Rătăcită-n depărtare,  
După deal încet s-a dus,  
Singurică printre stele,  
Steaua serei spre apus.

Ori de câte ori o văd,  
Mă gândesc fără să vreau  
La un suflet singuratec.  
Ah, și sufletul sunt eu.

## *Cântec*

*după Heine*

Cade-n mare umbra serei,  
Iar eu stau la mal visând;  
Vântul suflă, paseri strigă,  
Valul trece spumegând.

Am iubit odată fete  
Și prieteni mulți la rând, —  
Unde sunt? Ah, suflă vântul,  
Trece valul spumegând.

## Semiorient

Se mișcă apa-ncetișor  
Și pânzile s-au ridicat  
În vânt, ușoare fluturând:  
E totul gata de plecat.

În ochii bieților pribegi  
Veniți din mândre depărtări  
Sclipește vag melancolia  
Și nostalgia altor țări.

Hrănit de-albastrul nesfârșit  
Din luminatul firmament,  
Nedeslușit îmi flutуреază  
În minte-un vis de Orient.



## Exotic

Lumină, soare și senin  
Vestesc în viers fermecător  
Acele cânturi ce ne vin  
Din depărtatul arzător.

Lumină, soare și senin  
Cer, când se chem tânguitor,  
Acele paseri ce se duc  
Spre sud cu gândul călător.

Lumină, soare și senin  
Îmi cere sufletul în dor —  
Nu vă mirați când mă vedeți  
Privind cocorii visător...

## Cântec

Noaptea-s cântece și răsuri,  
Întâlniri și voie bună,  
Ocrotite de seninul  
Blând al razelor de lună.

Pe cărările vrăjite  
Trec perechi îmbrățișate:  
Eu simțesc cum fermecată  
În piept inima-mi se zbate.

Și mă simt fără de voie  
Covârșit de-un jalnic dor  
Ce se-nalță singuratec  
Îndemnat de viața lor.

## Cântec de toamnă

Încet se stinge în pădure  
Seninul zilei care moare,  
Și-abia de mai străbat, stinghere,  
Plăpânde, razele de soare.

Astfel în inimă-mi pierit-a  
Căldura altor vremi mai bune  
Și rar de mai străbate-o rază  
A unui soare ce apune.

*Bucești*

## Poveste veche

*Ei plâng adesea, deși  
parcă ar cânta*

I-ademeni un vânt de-april  
Sub umbra vechilor castani  
Pe cei doi bieți dezmoșteniți,  
Copii pribegi, copii sărmani.

Și-mpinși de-același tainic dor,  
Povestea vieții lor întregi  
Și-au spus-o numai cu-n suspin:  
Copii sărmani, copii pribegi.

Iubirea naște din dureri!  
Mai fericiți ca niște regi,  
Trăiră-o vară-ndrăgostiți,  
Copii sărmani, copii pribegi.

Sfârșește trist povestea lor.  
La umbra vechilor castani  
I-nmormântă al toamnei vânt,  
Copii pribegi, copii sărmani.

## Necunoscuta

Necunoscută!  
Te-am întâlnit într-o seară;  
Privirea ei pierdută  
Avea ucigătoarea pară  
A visului zdrobit pe totdeauna.  
O, tristul vis, zdrobit pe totdeauna!

Tu erai singură pe cale,  
Așa cum într-un asfințit de soare  
În negrul cadru plin de jale  
Pe marginea întunecoasă de cărare  
O cruce se-nalță singuratecă,  
O, crucea albă și singuratecă!

Părul tău tremura  
Ca o superbă noapte orientală  
În care s-ar înflăcăra  
Splendoarea tragică din vechea sală  
A orgiilor de curtezane,  
Orgii aprinse de curtezane!

Fața ei avea  
Torturătoarea suferință  
A unui înger ce-ar cădea  
Din culmile albastre de credință  
În noaptea grea și fără visuri,  
Grozava noapte omorătoare de visuri.

Un crin de-argint plângea  
Pe alba tunică de fecioară

La pieptul în care murea  
Suspinul visului de seară  
Ca imnul unei religii dispărute,  
Sfășietorul imn al unei religii dispărute.

Și întreaga ei făptură  
Părea vedenia mistică, duioasă  
Și dulce-n magica natură  
Din seara tristă și frumoasă  
A unei sfinte îndurerate  
Și a unei lumi apuse și uitate.

Eram un pelerin pierdut  
În pulberea viselor mele spulberate  
Și am trecut  
Ca peste niște foi uscate  
Pe dinaintea-ți, palidă madonă,  
Și palidă, și tristă, și tânără madonă!

Mă torturează acum  
În neagra mea singurătate  
Suavul și delicatul tău parfum  
Și toată strania-ți voluptate  
Ca imnul unei religii dispărute,  
Sfășietorul imn al unei religii dispărute.

Și mă apasă greaua povară  
A visului nesfârșit întâlnit în cale  
Sub chipul tău, fecioară,  
În seara caldă și plină de jale.  
O, tristul vis zdrobit pe totdeauna!  
Ispititorul vis pierdut pe totdeauna!

## Sonet

Am palida tristețe a apelor ce plâng  
Pe jgheabul clar și rece al albelor fântâni  
Sculptate-n întuneric de maestrele mâini,  
Am palida tristeță a apelor ce plâng.

Pe fața blondei unde încet și trist se frâng,  
Ca umbra unor aripi, dulci doine din bătrâni  
Ce cad ca o poveste a codrilor păgâni  
În cari mor legende și visele se sting.

Pe marmora cea rece se lasă un amurg  
De toamnă întârziată ca negura pe munți,  
Și lacrimi, calde lacrimi ca roua-n seară curg.

Adâncul întuneric se-ntinde ca-ntr-un vis,  
De jgheab doi spectri gârbovi se reazimă cărunți,  
Fântâna e o noapte, tăcerea un abis.

## În negură

Lumină de crepuscul pe cer. În depărtare  
Din pajiști se desprinde un cântec de păstor,  
Se pierde-o lume-ntreagă în sunetele clare  
Și tainic cavalerul în negură dispăre,  
În negură vitejii se zbuciumă și mor.

Păstorul cântă dulce: sirena însă cântă  
Pe-un țărm ce nu se vede, și cântu-i dă fior;  
E luminos amurgul, dar negura-nspăimântă,  
Și tainic cavalerul în negură s-avântă,  
În negură vitejii se zbuciumă și mor.



## Visători

Visători, spre largul mării,  
În gondolă ei plutesc;  
Vearsă farmecul uitării  
Stelele cari clipesc.

De pe mal zefirul vine  
Miros dulce să le-aducă,  
Să-i îmbete, să-i închine,  
Dorul lor să li-l conducă.

Peste ape lin coboară  
Fiori de singurătați,  
Luna, palida fecioară,  
Le-a zâmbit ca alte dăți.

Iar pe când din mandolină  
Zboară dulcea serenadă,  
El și-apeacă fruntea lină  
Peste sânuri de zăpadă.

## La o floare

Plăpândă floare zâmbitoare,  
Parfumul tău de mângăieri  
Îl poartă pe-aripa-i zefirul  
În calmul dulce-al unei seri.

Tu porți în alba dimineată  
Doi stropi din lacrimile tale:  
E plânsul tău duios în noapte,  
Doi stropi pe-albastre-ți petale.

Și când voi fi și eu țărână,  
Albastră floare zâmbitoare,  
Atunci mânuța ei cea mică  
Te-o smulge-ncet, alinătoare.

Și te va duce-nduioșată  
Pe-al meu mormânt de tot uitat,  
Te-o crește muma-n lacrimi triste  
Întotdeauna pe înserat...

## Crizantemă

Dormi! o, pală crizantemă,  
Sub un cer etern albastru,  
Raze blonde se coboară  
Din al serii blândul astru.

În petalele-ți pălînde  
Au ieșit trei lăcrămioare;  
Dormi, pe când zefiru-n noapte  
Îți dă lin o sărutare.

Dormi, tu, floare, semn de doliu,  
Nimeni somnul nu ți-l mișcă,  
Dar din deal o să te-alinte  
Blânde note de la trișcă.

## Amintire

Mai ții tu minte de-altădată  
Acel cuvânt „întotdeauna”?  
Curgeau visările din stele  
Și ne privea cu zâmbet luna.

Păreai un vis din altă lume,  
Țesut din raze de lumină,  
Păreai o rază luminoasă  
Pierdută-n zarea cea senină.

O floare-am rupt de pe o creangă  
Și-am pus-o-n bucla-ți aurie,  
Tu mi-ai răspuns cu zâmbet dulce, —  
O rază de-astră viorie.

Și-acum, târziu, te-ntreb, iubito,  
Când nu mai ne zâmbește luna:  
Mai ții tu minte de-altădată  
Acel cuvânt „întotdeauna”?

## *Romanță*

*după Hugo Salus*

Vorbii către rege: „Ascultă-mi cântarea  
Și-asculte-o regina cu suflet dorit!”  
Și-un semn mândrul rege făcu obosit,  
Cântai despre ochii adânci ca și marea.

„Sunt ochi blânzi și dulci și caști și curați  
Și totuși au taine și-adânci întristări,  
Căci plâng sub atingeri de pale-nserări,  
De doruri nocturne ades turburați.

Și cine-i pricepe îi vede-n lumină  
De caldă iubire și dor tăinuit,  
De nopți zbuciumate, de vis chinuit...  
Aceasta-i cântarea-mi, o, dulce regină!”

Privii înspre rege, și regele-alene  
Mi-ntinse în aur răsplata regală.  
Dar blânda regină? De ce-i așa pală  
Și-i tremură-n lacrimi frumoasele-i gene?

## Duioase note

Se pierd în zările albastre  
Duiioase note de ghtară;  
E-un plâns duios adus pe-aripa  
Unui zefir de primăvară.

Natura, orgă obosită,  
Trist scoate note ca-n surdină,  
E-acordul dintr-o rugăciune  
În calmul unei seri senină.

În jur plutește melancolic  
Parfumul florilor de seară,  
Pe când din cer revarsă luna  
Etern lumina ei cea clară.

Acordul notelor duioase  
Târziu se stinge în tăcere,  
E-un plâns, un dor al unui suflet  
Ce moare singur în durere.

## [Aci grozavul întuneric]

Aci grozavul întuneric  
Omoară visul arzător  
Și-un chip de Crist răsare vecinic  
Cu glas de mare-adormitor.

O umbră de îndurerare  
Pe frunți cunună e de spini;  
Un geniu pal spre înserare  
Se-nalță dornic de lumini.

Aci în noapte se întinde  
Pustiu de reci singurătăți;  
Doar numai geniuul aprinde  
Tortura tristei voluptăți.

Și în amurg îndurerează  
Cuvântul geniului pal,  
Iar toți cu ochi deschiși visează  
Necunoscutul ideal.

Aci visări martirizate  
Așteaptă-al lor mântuitor,  
Puține însă-nfiorate  
Urmează gestul nălțător.

Dar cei ce-ascultă pe-nserate  
Pe solitarul visător  
Se-nalță în singurătate,  
Se-nalță tragici, plâng și mor.

## Poemă

Voi merge către munții ce stau albaștri-n zare,  
Voi merge către munții în veci mângâietori,  
Să-mi plec pe stânca rece trist tample arzătoare,  
Nălțând din buze pale pioasa mea cântare  
Ca fumul unei jertfe-n ajun de sărbători.

Intrând în vechiul templu cu-altare părăsite,  
Intrând în vechiul templu de stinsă fericire,  
Răsună pașii singuri pe lespezi înnegrite.  
O, psalmul care plânge din rugile-asfințite,  
O, candela aprinsă pe trista amintire!

Visând în pacea nopții la viața depărtată,  
Visând în pacea nopții sub bolțile albastre,  
Din clara înălțime de-argint investmântată  
Pe fruntea-mi chinuită cădea-va parfumată  
O dulce alinare durerilor sihastre.

Cu ochii supti de visuri sub pulbera de stele,  
Cu ochii supti de visuri căta-voi peste deal  
Cum iese luna plină din negrele vâlcele,  
Pe când eu trist și singur cu visurile mele  
Clădesc altar de rugă spre noul ideal.



## *Serenade demonice*

### I

Întristarea mea e-o gingașă terasă  
Unde visul blând întârzie spre seară,  
Îndemnat de-albastra umbră ce se lasă  
Liniștită pe-acest colț de primăvară,

Peste care roze roșii, împletite  
În ghirlande,-nflăcărate-și risipesc  
Prețiosul lor parfum pe poleite  
Trepte largi de-alabastru-mpărătesc.

Dar cum albul vis al meu stă răzimat,  
Gânditor, de o coloană de porfir,  
Beat de cerul ce-n amurgu-nflăcărat  
Somptuos e ca o purpură de Tyr,

O romanță se înalță-n depărtare,  
Pătimașă ca o dragoste târzie,  
Și-n adâncă sa durere arzătoare  
E o lume zbuciumată ce mă-mbie.

Ci vrăjit de voluptoasa înserare,  
Leneș mâna mea subțire-o las să cadă,  
Netezind în călduroasă dezmiardare  
Eleganta și lucioasa balustradă.

Căci de plânge pasiunea-n depărtare,  
Visul meu la umbra albelor arcade  
Înfrățitu-s-a cu blonda întristare,  
Sub surâsul blând al serei care cade.

## II

O ceată-ntunecată s-a oprit,  
Tăcută și răzleață la răscruce;  
Atât de grea îi cade-n asfințit  
Tortuta de-a nu ști-ncotro s-apuce.

Cât fuse ziua clară s-a-ambuibat  
Cu cântece și joc în loc de pâine,  
Și beată de plăcere a uitat  
De grija zilei groaznice de mâine.

Dar seara se coboară răcoroasă  
Și-amurgul sărbătoarei e amar  
Ca drojdia cea neagră ce o lasă  
Năspitul must pe fundul de pahar.

Cu trândavi ochi privește spre apus,  
Mirată că nu poate să-l priceapă;  
O rugă pare c-ar avea de spus,  
Dar nu știe măcar nici cum s-o-nceapă.

Ci stă îngrămădită ca o turmă  
Și tremură de taina ce-o-nfioară  
Cu moartea zilei blonde care curmă  
Și jocul și cântarea de vioară.

Și tristă de pierduta fericire,  
Tăcută stă, cu fruntea încruntată,  
Chemând ceva din stinsa strălucire  
S-aprindă facile-n noaptea-ntunecată.

### III

Vecernia sună alinătoare,  
Sună târziu și lung în astă seară,  
Părând o dulce binecuvântare  
Ce cade peste frunți arzând în pară.

Și notele de clopot ușurele —  
Zburând asemeni unor aripi pale —  
Purtară vestea liniștei cu ele,  
Lăsând în urma lor o albă cale.

Se-nchină robii muncii și visează  
Un vis al lor din basme depărtate  
Și-o pace nesfârșită se așează  
Pe sufletele lor îndurerate.

Și cum îi pleacă ruga cătră glie,  
Cu umeri obosiți și-mpovărați,  
Le piere-n inimi urma de mânia  
Și toți se simt o clipă între frați.

Dar noi pe cari vechea pasiune  
Ne arde ca un rug mistuitor,  
Noi nu cunoaștem tainica minune  
A ceasului atotizbăvitor;

Ci-n zbucium stăm cu brațe-ncrucișate,  
Cu ochii pironiți spre-albastrul cer,  
Rostind blestem că nu putem străbate  
Cu mintea-ngrozitorul său mister.

## IV

Aruncă, noapte, mantia-ți regală  
Pe slabii noștri umeri gârboviți  
Sub sarceni de păcate și-ndoială  
Pe cari le purtarăm răzvrățiți.

Și pune vălul tău de umbră deasă  
Pe ochii noștri-n veci întrebători:  
Lumina e un chin care ne-apasă,  
Iar cerul nesfârșit ne dă fiori.

Întunecă luminile din stele  
Și murmurul din ape-l amorțește  
Punând tăcerea, Doamnă, peste ele,  
Aromele din flori le risipește.

Din inimi sângerate fă să piară  
Avânt, răscoală, zbucium și mânie  
Și flacăra ce arde-n nopți de vară  
Alături cu-a iubirei nebunie.

Și când vom fi streini de orice viață,  
De stele, de parfum, de flori albastre,  
O roză, ca pe-o insulă de gheață,  
Va crește sfântă-n sufletele noastre.

## V

Cântăreții de vioare  
Cu lungi note turburată  
În acorduri arzătoare  
Seară tainică de vară.

Și chemară răsuri calde,  
Sărutări și voie bună,  
Palpitânde să le scalde  
Fine razele de lună.

Pe cărarea parfumată  
Trec perechi îmbrățișate  
Eu simțesc cum fermecată  
În piept inima-mi se zbate.

Și în umbră, furtunatec,  
Mă vrăjește-un tainic dor  
Ce se-nalță singuratec  
Îndemnat de viața lor.

## VI

Demonic cântăreț de serenade,  
Zâmbind îmi înstrunez încet ghitara  
La umbra unei albe colonade  
Pe care-o-nvesmântează-n taine seara.

Cântarea mea e cinică, trufașă,  
Și minte-n nota ei sentimentală,  
Dar noaptea este vechea mea părtașă  
Și-i dă o duioșie ideală.

De-aceea, ca să turbur fericirea  
Fecioarei cu vis alb ca de hermină  
Și-n umbră s-o atrag, unde pieirea  
Își picură cântarea în surdină,

Fiorul unei limpezi nopți de vară  
Ce tremură pe zările înalte  
Îi dau, ca blândul suflet de fecioară  
De doruri fără nume să tresalte.

Pe taina unei seri îmbătătoare  
Arunc un colț al mantiei de stele,  
Ca visurile sale-amăgitoare  
Să plângă-ncet pe cântecile mele.

Și-nvinsă, palpitândă,-nfiorată,  
Cu nervii biciuiți de zbuciumare,  
Fecioara-ntinde-n noaptea-ntunecată  
Spre mine brațe albe, rugătoare.





## POSTUME



## *Cântecul toamnei*

### I

— Melancolia adorată  
A toamnei pare al tău cânt;  
Plângi oare grația-ntristată  
De recea batere de vânt?  
— O, lasă toamna care pierde  
Ca graiul dulcilor povești,  
S-ascult vrăjita adiere  
Din vechi teii moldovenești.

— În ochii tăi e voluptatea  
Adâncă-asemeni unei mări;  
Ți-e milă de singurătatea  
Ce cade-ntinsă peste zări?  
— O, nu, dar dulce mă-nfioară  
Un vis crezut de mult apus,  
El plânge trist ca o vioară  
Splendoarea vremii ce s-a dus.

— Pe buza ta o rază pală  
Îți pune-un zâmbet aurit;  
E oare raza ideală  
Vestind al toamnei asfințit?

— O, nu, dar crudă amintirea  
Mai grea se face de acum,  
Voi să mă-mbăt de fericirea  
Torturătorului parfum.

— Pe fruntea ta o-ncrețitură  
De suferință s-a brăzdat;  
Ești trist că falnica natură  
Comoara blondă și-a-ngropat?  
— O, nu, dar dorul de plecare  
În al meu suflet s-a aprins.  
Amici, uitați-vă în zare  
Ce trist mă cheamă visul stins!

## II

Bătui la porțile streine;  
În lovitura mea plângea  
Splendori de doruri în ruine,  
Cântarea slăvei ce-apunea  
Și-un suflet trist ce obosise  
Pe căi zădarnice de vise.  
Bătui la porțile streine  
Și-nchise porțile-au rămas.

Rugai icoane-ndurătoare;  
În ruga mea se ridica  
Singurătatea unui soare  
În clipa de-a se-ntuneca  
Și vechi revolte-năbușite  
În nopți de zbuțum tănuite.  
Rugai icoane-ndurătoare  
Și reci icoanele-au rămas.

Mă-ntorc din drumurile mele  
Strein mereu rătăcitor,  
Arzând sub tremurul de stele  
De focu-n veci mistuitor.  
Grădina albă-a amintirei  
Șoptește psalmul mântuirii.  
Mă-ntorc din drumurile mele;  
Un singur vis mi-a mai rămas.

### III

Mai ții oare minte, frumoasă pribeagă,  
Acele nopți clare în aur scăldate,  
Când caldă privirea de visuri stelate  
Cădea tremurândă și-atâta de vagă?

Doinind ca din flaut, trecea cristalină  
O dalbă poemă din vremile stinse,  
Vărsată pe valuri albastre și-ntinse  
Din note cântate în imn de lumină.

Cădea clar argintul pe teii în floare,  
Un suflet ce vine din lumi asfințite,  
Un stol alb de visuri pe frunze-adormite,  
Sub luna pribeagă și-n veci visătoare.

O, nu tremurase în inemi vrodată  
Un tremur mai dulce ca-n inima noastră  
Și nici se-nalțase spre bolta albastră  
O rugă mai sfântă în noaptea-ntristată.

E toamnă. Plâng teii pe trista cărare;  
Și lor li-e dor poate de nopțile-albastre.  
Pe gloria albă a dragostei noastre  
Suspină-o romanță pe note amare.

## IV

O, lacul în apus de soare  
E trist ca ochii mari și grei  
Ce-au plâns în nopți turburătoare  
Sub mângâieri de flori de tei.

Priviri adânci ca o chemare  
Și voluptoase ca un vis  
Cu-o negrăită-nfiorare  
Pătează limpedele-abis.

O amintire-ndurerată  
De grații albe ce-au murit  
Adoarme-n una tremurată  
Ca ruga pală-n asfințit.

Tăcerea urcă liniștită  
Ca într-un templu părăsit.  
O, dulcea taină adormită  
În lacul trist în asfințit!

## V

Să nu-ncepi, corn fermecător,  
Căci viersul tău mă înfioară  
Când cade greu și arzător  
Precum cădea odinioară.

În cântu-ți trist și depărtat  
Parfumul toamnei care moare  
A pus tot chinu-nflăcărat  
Din slava dragostei în floare.

Și-n trista seară cenușie  
Plâng pale flori înfiorate,  
Ce-n dureroasa agonie  
Par niște sfinte torturate.

Melancolia amintirei  
Are-adâncimi misterioase  
Ca ochii verzi ce mint iubirei  
Sub gene lungi și mătăsoase.



## VI

În noaptea clară ce vibrează  
De irizări ambroziace,  
Pe gânduri faunul veghează  
Peste-a frunzișurilor pace.

Pe socul rece, îl îmbată  
Torturi din vechi și stinse slăvi  
Și cheamă vara depărtată  
Și vraja sfintelor dumbrăvi.

În umbra tainei liniștite  
Suspină-o doină-n depărtare.  
O, glasul doinei rătăcite,  
O, nota tristă-n înserare!

De străveziul vâl de visuri  
Ce-și plâng durera lor în șoapte  
Cu dor de stinse paradisuri  
Suspină parcu-n alba noapte.

Și tragic faunul se plânge  
Cu brațe-ntinse, rugătoare,  
Spre slava albă ce se stinge  
În noaptea toamnei care moare.

## VII

În parcul torturei se sting crizanteme,  
Se sting ca uitate și triste poeme,  
Și rozele moarte în brazde-ofilite  
Au pus în parfumuri suprema tortură.  
— Eu văd ochii limpezi ai dulcii iubite  
Și-n albe petale suava-i făptură.

Un sunet de clopot din turlă se frânge,  
Iar toamna-ntristată cu clopotul plânge,  
Și-n crengi cântă vântul un imn de-ngropare,  
Pe când ca-ntr-un giulgiu se-nvăluie dealul.  
— Aud șoapta dulce din teii în floare  
Și glasul-i în care răsună cristalul.

E rece amurgul ce cade alene,  
Vrăjit de acorduri de vechi cantilene,  
Și-n ceață se plânge un vers trist pe coarde,  
Pe coarde-nvechite de negre ghitare.  
— Ah, versul acesta în sufletu-mi arde  
Și-n notele pale e-o-ntregă serbare!

## VIII

Măreț precum e-un rege în zile glorioase,  
Orașul se-ncunună cu purpură și aur  
Pe turlle ruginite, pe creștete de case  
Și albe capiteluri brodate-n foi de laur.

Și mândru de podoaba de raze sclipitoare  
A sculelor regale, norocul îl îmbată  
Și gloria-l tâmpește. El râde către soare:  
Un râs de poftitoare femeie-ndestulată.

Nici Tyrul și Sidonul în vechea lor mărire,  
Când țările de basme făcuseră din ele  
Altare frumuseței bogate-n strălucire,  
Nu-și puseră-n cunună podoabe-atât de grele.

De-ar sta pe totdeauna în pacea sa tâmpită,  
Râzând în fericirea bețiilor trecute,  
Ar fi ca o poemă de nimeni siluită,  
Căci marmora e albă și pietrele sunt mute.

Dar furnică mulțimea în colbul de pe uliți  
Și ochii ei ce poartă mocirle de păcate  
Aruncă răutate asemeni unor suliți  
Ce-ntind zăbranic negru pe albele palate.

## IX

Serbare zgomotoasă  
Ca-n bălci. Decor banal:  
O boltă luminoasă  
Scăldată-n aur pal.

Pe culmea azurie  
Chiar soarele de-aramă  
Se pare-o jucărie  
De proastă melodramă.

Mulțimea îmbătată  
De pulbere și soare  
Întoarce-nfierbântată  
Un dans nebun pe care

Îl farmecă orgia  
Din surle, din țimbale,  
Din nai și măiestria  
Din cornuri triumfale;

O muzică ciudată  
Ce-nalță-orgolioasă  
Spre bolta-nflăcărată  
Prostia glorioasă.

Mulțimea se aprinde  
Și râde, strigă,-njură.  
Păiața se desprinde  
Din gloată. O figură

Ciudată; meseria  
I-a pus pe buze-un rânjet,  
Pe care sărăcia  
Mereu i-l schimbă-n scâncet.

În ochi îi arde para  
Durerei care crește.  
Ar plânge, dar ocară  
Mulțimei-l îngrozește,

Ce, crudă, îmbuibată,  
Vrea glume, joc, plăcere.  
Paița întristată  
Privește cu durere.

O lacrimă îi pică  
Încet, și el tresare,  
Și mândru își ridică  
Privirea sfidătoare  
Spre cer, iar a sa minte  
Orgoliul străbate;  
El trece înainte  
Cu brațe încleștate,

Zâmbind din înălțime,  
Decât robit durerei,  
Să ceară la mulțime  
Pomana-nduioșărei.

## X

Sunt demonu-nfricat cu tristă față,  
Cu râsu-n veci amar, cu fruntea arsă;  
În mintea mea sărmana voastră viață  
Și lumea își gădesc icoana-ntoarsă.

Pe mantia de umbră-a vieței noastre  
Pun fluturii de-argint ai vervei mele  
Și glumele ce-n noștile albastre  
Le-nalț cutezător până la stele.

În ochii voștri mari ca de viței  
Și vecinic aplecați către pământ  
Cu viersul meu eu știu s-aprind scânteii  
Și patemi cari ard de focul sfânt.

Din vise dureroase am luat  
Cuvinte-n cari tainele vibrează  
Adânc și strălucesc așa ciudat  
Când sufletu-mi arins le-nviorează.

În vorba mea de glume înflorită  
Sunt lucruri cari par de mult știute,  
Deși viața lor e chinuită  
De para unei lumi necunoscute.

Dar ce vă pasă? Râsul zgomotos  
Ajunge să vă-mbete de plăcere  
Și viersul meu se pierde dureros  
Cu dulcea sa comoară de mistere.

De-aceea prin mulțimea ghiftuită  
De râsul plămădit de mine însumi,  
Deși trecând cu fruntea încrețită,  
Eu râd ca nu cumva să-mi aud plânsu-mi.

## XI

Amara, trista voluptate  
A fericirilor pierdute  
În tragica singurătate  
Răsare, tainică virtute.

Fiți binecuvântate, stele,  
Ce peste veșnica durere  
A visurilor reci și grele  
Vărsați suava mângâiere!

Fii, noapte, binecuvântată,  
Că în tăcerea ideală  
Arunci cu-n gest de preacurată  
O mantă sumbră triumfală!

Un pelerin în rugi sfioase,  
La o răspântie de drumuri,  
Vă-nalță imnuri dureroase  
Ca o tortură de parfumuri.



## *Cântece de seară*

### I

Spre seară, când vin de la câmpuri,  
Mă-ntâmpină-adesea în cale  
Un cântec duios ce se-nalță  
Din pacea dumbrăvei din vale.

Strein pare glasul ce-și spune  
Cântările-n lacrimi scăldate  
Și totuși ades mă port pașii  
Prin luncă, târziu, prin-nnoptate.

Ca-n vis mă apropii de locul  
De unde cântarea răsună  
Văzduhul albastru mișcându-l  
Sub veșnica vrajă de lună.

Ci cântul se stinge cu-ncetul  
Când simte-a streinilor șoapte;  
Se vede că-i vraci cel ce cântă  
Și-i place să stea numa-n noapte.

Dar singur înalță el falnic  
Cântarea de pare un plâns;  
Din câți o ascultă-n uimire  
Puțini o pricep îndeajuns.

Căci nu-i doar un cântec de-acelea  
Ce zilnic s-aud pe la sate,  
Ci-ntr-însul se zbuciumă viața  
Streinelor lumi depărtate.

Și-n viersuri sunt vorbe mărețe,  
Deși multe-s taină adâncă,  
Dar totuși pătrunde în suflet,  
Iar seara mă farmecă-n luncă.

## II

Când te-am pierdut, m-am îndreptat  
Spre veșnica natură,  
Și jertfă de-mpăcare-a fost  
Întreaga mea făptură.

Căci o lăsasem de demult,  
Uitând-o pentru tine,  
Copilul ei cel răsfățat  
Și draga ei minune.

La umbra ulmilor pletoși  
Veneam zile de-a rândul,  
Și fără țintă mă lăsam  
Pribeag să-mi umble gândul.

Iar vântul șuiera mereu  
Povești adormitoare  
Și crengile se clătinau  
Șoptind ispititoare.

Vorbeau încet, neconținut  
De lumea depărtată,  
De dragoste și de plăceri,  
De tine, adorată!

### III

Ochi, voi, stele mângâioase,  
Cu lumina-vă senină,  
Luminați întunecimea  
Noaptei mele cea deplină.

Dezveliți-mi din cer partea  
Înălțatei fericiri,  
Unde murmură în viersuri  
Valul limpezei iubiri.

Don Juan s-avântă-n cânturi,  
Și în liniștea de seară  
Se ridic-înaripate  
Blânde note de chitară.

.....

Dar de ce zâmbește oare  
Când în viersuri se avântă?  
Don Juan își bate singur  
Joc de dragostea ce-o cântă?

## ADDENDA

*Poezii păstrate în manuscrise*

## Cântec de seară

Pe cerul clar și-albastru se-nalță blânda lună  
Împodobind cu farmec a stelelor cunună.  
În iarba înflorită culcat iar zbor la visuri,  
Amicul meu, e timpul, acum din harfă sună,  
Seninele ei tonuri mă-nelțe în alte lumi  
De visuri îndrăznețe, de oameni drești și buni.

Luceafărul lucește departe spre apus,  
El pare singuratec, o culme-a unui vis,  
Și ca și el de rece se scurge a mea viață,  
Lipsită de iubire, pierdută-n valul vremii.  
Amicul meu, a harfei tonuri sublim mă-nalță  
Și împăcat aș vrea fecioarele senine  
Să lese-a lor privire cu dragoste spre mine.

[Pe lacul de rouă  
și lin ca cristalul]

Pe lacul de rouă și lin ca cristalul  
Scânteie o piatră și veșnic plutește,  
Și mândra sa față atâta lucește,  
Că razele-i farmecă și câmpul și valul.

Spre dânsa se-ndreaptă atâtea visări  
Și-atâtea viețe se pierd căutând-o  
Și totuși, sărmanii, ei mor laudând-o  
De pot s-o zărească din mari depărtări.

## În pustiu

Mă-înconjură neșărmuit  
Pustiul sterp și arzător  
Sub soarele de miazăzi  
Arzând în foc dogorător.

Nu-mi dă iluzii de mișcare  
Șoptirea unui pârăoaș,  
Ci numai eu neconținut  
Nainte-mi port trudiții pași.

Cobori, amurg înseninat,  
Apari, o, lună, mai curând,  
Sub dulcea liniște a ta  
Să mă surprind atunci visând.

Căci de nu-s oameni împrejur,  
Pârâul, codrul și cu luna  
Prietenii dragi singurătății  
Mi-or rămânea pe totdeauna.



## [O zi de toamnă liniștită]

O zi de toamnă liniștită,  
În aer pace și senin,  
Și-abia de-o foaie vestejită  
Se scutură încet și lin.

În pacea care mă-nconjoară  
Un glas posedă toată firea,  
El plânge lin singurătatea  
Și apropierea iernei grea.

## [Din țări de toți necunoscute]

Din țări de toți necunoscute  
Venea poetul cântăreț,  
Pribeag în urma unor visuri  
Ce singur nu le-înțelegea,  
Căci n-a simțit vrodată clar  
Ce-i cere inima, ce-i vra,  
Dar dacă soarele lucea,  
De-întreagă firea surâdea,  
Îndată lira-și înstruna  
Și vesel innuri le cânta.

Umblând mereu rătăcitor,  
Cu capu-n jos, cu mintea-n nor,  
Pe-o sară clară poposi  
La curtea ce-l ademini,  
Și înstrunându-și lin chitara,  
Cânta cu glas fermecător  
O dorință nențeleasă,  
Niște visuri azurii,  
Și-n note tremurau ades  
De țara lui dulci nostalgii.

# Cuprins

FECIOARA ÎN ALB. CÂND VIOARELE TĂCURĂ. MOARTEA VISURILOR (1902).....	5
<i>Fecioara în alb</i> .....	7
Argument.....	7
I.....	7
II.....	10
III.....	11
IV.....	13
V.....	14
VI.....	16
VII.....	17
VIII.....	18
IX.....	19
X.....	21
XI.....	23
XII.....	24
XIII.....	26
XIV.....	28
XV.....	30
XVI.....	31
XVII.....	32
XVIII.....	33
XIX.....	34
XX.....	35
<i>Când vioarele tăcură</i> .....	36
I.....	36

II .....	37
III.....	38
IV.....	40
V.....	42
VI.....	43
VII.....	44
VIII.....	45
IX.....	46
X.....	47
XI.....	48
XII.....	49
XIII.....	50
XIV.....	51
XV.....	52
XVI.....	53
XVII.....	54
XVIII.....	55
XIX.....	56
XX.....	57
<i>Moartea visurilor</i> .....	58
I.....	58
II.....	59
III.....	60
IV.....	61
V.....	62
VI.....	63
VII.....	64
VIII.....	65
IX.....	66
X.....	67
DIN PERIODICE .....	69
Cântec [Rătăcită-n depărtare...] .....	70
Cântec [Cade-n mare umbra serei...].....	71

Semiorient .....	72
Exotic .....	73
Cântec [Noaptea-s cântece și răsuri...]	74
Cântec de toamnă .....	75
Poveste veche .....	76
Necunoscuta .....	77
Sonet .....	79
În negură .....	80
Visători .....	81
La o floare.....	82
Crizantemă.....	83
Amintire .....	84
Romanță .....	85
Duioase note .....	86
[Aci grozavul întuneric].....	87
Poemă.....	88
<i>Serenade demonice</i> .....	89
I.....	89
II .....	91
III.....	92
IV.....	93
V .....	94
VI.....	95
POSTUME.....	97
<i>Cântecul toamnei</i> .....	99
I.....	99
II .....	101
III.....	102
IV.....	103
V .....	104
VI.....	105
VII .....	106
VIII.....	107
IX.....	108

X.....	110
XI.....	112
<i>Cântece de seară</i> .....	113
I.....	113
II .....	115
III.....	116
ADDENDA.....	117
Cântec de seară.....	118
[Pe lacul de rouă și lin ca cristalul] .....	119
În pustiu.....	120
[O zi de toamnă liniștită].....	121
[Din țări de țoți necunoscute] .....	122



